

_Bu zeka türü çevremizdeki doğal dünyayı algılama, beğenme ve anlamayla doğrudan ilişkilidir. Türleri birbirinde ayırt edebilme, çeşitli bitki örtüsünü ve hayvan türlerini tanıyabilme ve sınıflandırabilme ve doğal dünyaya ilişkin bilgilerimiz ve onunla paylaştıklarımız gibi konularla ilgilenir. Hayvanlar ve davranışlarının sizin ilginizi çektiği ve meraklandığı durumlarda doğaya dönük zekanızın iş başında olduğunu anlayabilirsiniz. İnsan eliyle yaratılmış, steril ortamlara birisi saksı ya da vazo çiçeği getirdiğinde ruh halinizdeki değişikliği veya kendinizi daha iyi hissettiğinizi farkedebilirsiniz. Rahatlamak, yorgunluğumuzu gidermek ya da ruhsal olarak yenilenmek istediğimizde ne kadar sık doğaya kaçmak istediğimizi bir düşünün. Doğanın gücünü gösterdiği muhteşem görüntüler karşısındaki tepkinizi düşünün: hava olaylarındaki, “doğal afetler”deki, güz dönemindeki yaprak dökümünü ya da deniz dalgalarının dur durak bilmeksizin sahildeki kayaları dövüşünü.

Doktor Howard Gardner doğaya dönük zekanın şu tür kişilerde görülebileceğini belirtmiştir: belli bir bölgede bulunan bitki örtüsü ve hayvan türlerini tanıyabilen, doğal dünyada başka sonuçsal ayrımlar yapabilen ve bu özelliğini üretken olarak (avlanmada, çiftçilikte, biyolojik bilimlerde) kullanabilen kişi.

Kendi doğaya dönük zekanızı daha iyi keşfetmek için aşağıdaki alıştırmaları yapın: Doğal dünyada bir yere, tercihen tanımadığınız bir yere gidin. İnsan eliyle yaratılmış dünyadan gidebildiğiniz kadar uzağa gidin. Kendinizi “tamamen” bu yerde hissetmeye çalışarak bir süre geçirin. Çevrenize bakın. Manzaranın tümünü görmeye çalışın. Hemen dikkatinizi çeken şey nedir? Renkler, sesler, kokular, dokular, şekiller ve tatlar da içinde olmak üzere kaç farklı doğaya ait nesneyi ayırt edebileceğinizi deneyin. Yakınızdaki bir hayvanat bahçesine, hayvan hastanesine ya da sirke gidin. Çeşitli hayvanların hangi kategorilerde gruplandığına bakın (örneğin goriller, kediler, vb). Bu hayvan bölümlerinden bir kaçına girip alt kategorilere ayrılıp ayrılmadığına bakın. Bazı hayvanları gruplandırmanız gerekse (aynı kafeste olmaları şart değil) hangilerini bir araya koyardınız? Bu alt kategorileri belirledikten sonra onlara bir ad verin: biraz komik, ilginç ve sizin gruplandırma görüşünüze göre anlamlı olabilecek bir ad (profesyonel bir etimoloji uzmanının sizinle aynı görüşte olup olamayacağını merak etmeyin). Şimdi bu adımları bir botanik bahçesinde ya da benzer bir yerde bir kez daha yapın. Bulduğunuz toplulukta ya da kendi evinizde bir “bitki yetiştirme projesine” katılın (ağaç dikme, çiçek ya da çim ekme gibi). Önce başarılı bir dikim/ekim için gerekli olan tüm yazılı veya sözlü yönergeleri izleyerek dikiminizi/ekiminizi yapın. Her 4 - 5 günde bir “dikim/ekim yaptığınız yeri” ziyaret edin. Gözlediğiniz

değişiklikleri ve diktiğiniz şey hakkındaki duygularınızı yazabileceğiniz bir “ekim/dikim gazetesine”ne başlayın. Diktiğiniz her neyse toprağın üstünde ilk kez kendisini gösterdiğinde filizlenmeden önceki ve sonraki farkları da belirterek hissettiğiniz duyguları not edin. Kendinize bir hayvanla zaman geçirecek bir ortam ayarlayın: evdeki bir evcil hayvan olabilir, hayvanat bahçesine gidebilirsiniz, ya da çeşitli hayvan türlerini bulabileceğiniz doğal ortamlar bulabilirsiniz. Belirli hayvanları dikkatlice gözleyin. Bu “dost yaratıkları” iyice tanımaya çalışın. Ne tür alışkanlıklar farekdiyorsunuz? Ne tür tuhaf davranışlar ilginizi çekiyor? Onlara karşı hissettikleriniz neler? Şimdi, bu yaratıkların insana özgü özellikleri olduğunu düşünün: Neler düşünüyorlar? Neler istiyorlar? Onlardan herhangi biriyle konuşabilseydiniz neler konuşmak isterdiniz? Doğa yürüyüşüne çıkın ve çevrenizdeki doğal ortamın etkisi üzerinde düşüncelerinizi yoğunlaştırın: duygularınız, düşünceleriniz, hisleriniz, ruhsal algılamanız ve benzeri gibi. Sizde neler uyanıyor? Yürürken sık sık durup daha fazlasını hissedip hissedemediğinize bir bakın. Kendi kendinize “kaçırdığım bir şey var mı?” diye sorun. Bunu bir algılama oyununa çevirin. Beyin-zihin-beden sisteminizin ne kadarında ve hangi düzeylerinde bu ortamı hissedebildiğinize bir bakın! Her zekanın farklı boyutlarını tanımlayan “temel işlemleri” ya da özellikleri vardır. Doğaya dönük zekanın temel özellikleri şunlardır:

- Doğayla paylaşım
 - Yaşayan canlılara özen gösterme, onları ehlileştirme ve etkileşimde bulunma
 - Doğadaki “bitki örtüsüne” duyarlılık
 - Türlerin üyelerini tanıyabilme ve sınıflandırabilme
 - Bir şeyler yetiştirme ya da besleme
- Doğanın kendi üzerindeki ya da kendinin doğa üzerindeki etkilerini idrak edebilme